

MILJØ brevkassen

LABORANTEN 6-2010

Nye BAR-vejledninger

Industriens Branchearbejds-
miljøråd har udgivet tre nye
vejledninger:

- Stinkskabe – vejledning om arbejde i stinkskabe
- Laboratorier – vejledning om EBA i laboratorier
- Mikroskoper – vejledning om mikroskop og lup.

De sidstnævnte to vejledninger er baseret på tidligere vejledninger og introduceres kort, mens "Stinkskabe – vejledning om arbejde i stinkskabe" anmeldes her. Vejledningerne kan rekvireres hos Dansk Laborant-Forening www.dl-f.dk, downloades på www.i-bar.dk eller købes hos www.arbejdsmiljebutikken.dk.

Miljøbrevkassen

Har du et arbejdsmiljøproblem kan Miljøbrevkassen måske hjælpe. Du kan skrive til: miljoebrevkassen@dl-f.dk. Redaktionen består af Jørgen Stage Johansen (brevkasseredaktør), Trine Hjorth Nielsen (faglig sekretær) og Søren Kristensen (arbejdsmiljøudvalget).

LABORATORIER – vejledning om EBA i laboratorier

Der kan forekomme EBA (ensidigt belastende arbejde) i forbindelse med laboratoriearbejde. En del af det ensidigt belastende arbejde kan defineres som EGA (ensidigt gentaget arbejde). Begreberne forklares i afsnittet "Hvad er EBA".

Arbejdspladsen, arbejdsmiljøorganisationen og medarbejderne skal forsøge at forebygge de gener, som kan opstå på grund af EBA.

Dette gøres ved at indrette gode arbejdspladser og organisere arbejdet hensigtsmæssigt.

Jo før man sætter fokus på problemerne og tager de fornødne forholdsregler, jo større er chancen for at undgå gener og skader. Derfor må man ikke ignorere de første symptomer på at krop og psyke er overbelastet.

Vejledningen gennemgår en række konkrete arbejdsområder og anviser løsningsforslag i forbindelse med f.eks. pipetter, arbejde med låg, sprøjtefiltre, whirlmixere, mikroskoper samt i stinkskabe. Psykiske arbejdsmiljøfaktorer – bl.a. beskrevet som "de 3 diamanter" og "6 guldorn" – samt arbejdsorganisering er også afgørende for arbejdsmiljøbelastningen.

Et systematisk og forebyggende arbejde kan beskrives i en EBA-politik, og vejledningen giver et bud på indholdet i en sådan. Det fremgår ikke af vejledningen, men erstatter to tidligere udsendte materialer; "EGA-frit laboratorium" og "EBA/EGA politik" fra 2004. Indholdet har dog undergået en omfattende bearbejdnings.

Laboratorier – vejledning om EBA i laboratorier, Industriens Branchearbejdsmiljøråd, marts 2010.

STINKSKABE – vejledning om arbejde i stinkskabe

Vejledningen afgrænser sig til arbejde i "almindelige stinkskabe", hvor brugerne skal beskyttes mod udsættelse for sundhedsskadelige stoffer og materialer. Biologiske sikkerhedskabinetter, som udover personbeskyttelse også skal beskytte produktet, er kun nævnt med et par sætninger.

Der er udmærkede afsnit om mange vigtige forhold, såsom indretning af stinkskabe, deres placering i laboratoriet, risiko for turbulens, brugeradfærd og belysningskrav. I takt med tidens fokus på energi, er der gode forslag til, hvordan energiforbruget kan nedsættes uden, at sikkerhedsniveauet sænkes. Ligeledes er der en vigtig gennemgang af de ergonomiske forhold, og sidst i vejledningen er eksempler på brugerinformation og en ordliste.

Vejledningens omtale af de fundamentale krav til stinkskabets sugeevne og kontrolmålinger er på nogle punkter uklare. Men forfatterne har, som resten af laboratoriebranchen, det grundvilkår, at Arbejdstilsynet i flere år har undladt at forholde sig til normændringer: Indførelse af den europæiske norm DS/EN 14175 og ophævelse af den danske norm DS 457. Fortolkningen af Arbejdstilsynets krav bliver ikke nemmere, når de få officielle detailkrav til stinkskabe er upræcise.

Symptomatisk for den situation anfører forfatterne – som en af referencerne – et internt notat af 9. oktober 2007 fra Arbejdstilsynet. Det notat er nu alment tilgængeligt på www.sikkerkemi.ku.dk.

Man fornemmer også forfatterens frustration, når det i vejledningen hedder: "Hvorvidt den nye DS/EN standard som andre DS/EN standarder en dag bliver obligatorisk i Danmark, er vanskeligt at forudsæ".

Ordet "effektivt" er vigtigt og gennemgående, når Arbejdstilsynet stiller krav til stinkskabe. Eksempelvis kan "stinkskabets udsugningseffektivitet måles ved sporgasanalyse" (At-vejledning A.1.1), og effektive stinkskabe accepteres normalt ved arbejde med kræftfremkaldende stoffer (§17-stoffer, jfr. At-vejledning C.2.1). I den nye vejledning omtales "aktive stinkskabe" – en alternativ og for upræcis sprogbrug. Der har også indsneget sig mindre betydningsfulde unøjagtigheder. F.eks. kaldes Statens Institut for Strålebeskyttelse for Statens Institut for Strålehygiejne (Instituttet skiftede navn i 2007), og på et af billederne er det lykkedes fotografen at fange en laboratoriebruger uden kittel – en situation, som laboranter plejer at bemærke. Generelt betragtet er der tale om en læseværdig vejledning, som vil være et godt værktøj for laboratoriernes arbejdsmiljøarbejde.

Stinkskabe – vejledning om arbejde i stinkskabe, Industriens Branchearbejdsmiljøråd, marts 2010.

MIKROSKOPER – vejledning om mikroskop og lup

Vejledningen fokuserer primært på ergonomi og lysforhold. Synskrævende præcisionsarbejde med mikroskop og lup er trættende for hele kroppen. Det gælder også selv om arbejdspladsen er udformet korrekt og tilpasset den enkelte. Årsagen er akavede og fastlåste arbejdsstillinger samt undertiden monotont arbejde. Vejledningen, som både er rettet mod laboratorier og elektronikbranchen, erstatter "Vejledning om mikroskop og lup fra 2004".

Mikroskop og lup – vejledning om mikroskop og lup, Industriens Branchearbejdsmiljøråd, maj 2010.

